

॥ १५ ॥ अर्वाकस्वर्गादधःभूमेरुपरिस्रोतःप्रवाहोयेषातेतथा ॥ १६ ॥ प्रेत्यभाविकंजन्मांतरीयंकुशलं ॥ १७ ॥ १८ ॥ इत्याश्वमे० नै० भारतभा० समन्त्रिशोऽध्यायः ॥ ३७ ॥ ॥ ३८ ॥ अतइति ॥ १ ॥ उद्रेक
उन्नतिः असंरंभो निर्भयत्वं ॥ २ ॥ ३ ॥ मुवेति शास्त्रोयज्ञानादेर्वैयर्थ्यं ज्ञात्वा युक्तधर्मो योगिधर्मो भवतिसो मुत्रात्मनि अत्यंतं अविनाशिपदमश्नुते ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ हर्षः पुत्रजन्मादिजं सुखं तुष्टिः अलंबुद्धिः शांतिक
भूतभव्यभविष्याणां भावानां भुवि भावनाः ॥ त्रिवर्गनिरतानित्यंधर्मो र्थः काम इत्यपि ॥ १५ ॥ कामवृत्ताः प्रमोदंते सर्वकामसमृद्धिभिः ॥ अर्वाकस्त्रोतस इत्येते
मनुष्यारजसावृताः ॥ १६ ॥ अस्मिं लोके प्रमोदंते जायमानाः पुनः पुनः ॥ प्रेत्यभाविकमीहंते ऐहलौकिकमेव च ॥ ददति प्रतिगृह्णंति तर्पयंत्यथ जुह्वति ॥ १७ ॥
रजोगुणावो बहुधानुकीर्त्तिता यथावदुक्तं गुणवृत्तमेव च ॥ नरोपियो वेदगुणानि मान्सदासराजसैः सर्वगुणैर्विमुच्यते ॥ १८ ॥ इति श्रीमहाभारते आश्वमे
धिके पर्वणि अनुगीता पर्वणि गुरुशिष्यसंवादे समन्त्रिशोऽध्यायः ॥ ३७ ॥ ॥ ३८ ॥ ॥ ३९ ॥ ब्रह्मोवाच अतः परं प्रवक्ष्यामि तृतीयं गणमुत्तमं ॥ सर्व
भूतहितं लोके सतांधर्ममनिंदितं ॥ १ ॥ आनंदः प्रीतिरुद्रेकः प्राकाशं सुखमेव च ॥ अकार्पण्यमसंरंभः संतोषः श्रद्धा धानता ॥ २ ॥ क्षमा धृतिरहिंसा च समता स
त्यमार्जवं ॥ अक्रोधश्चानसूया च शौचं दाक्ष्यं पराक्रमः ॥ ३ ॥ मुधा ज्ञानं मुधा वृत्तं मुधा सेवा मुधा श्रमः ॥ एवं यो युक्तधर्मः स्यात्सो मुत्रात्यंतमश्नुते ॥ ४ ॥ निर्ममो
निरहंकारो निराशीः सर्वतः समः ॥ अकामभूत इत्येव सतांधर्मः सनातनः ॥ ५ ॥ विश्रंभो द्धी स्ति ति क्षा च त्यागः शौचमतंद्रिता ॥ आनृशंस्यमसंमोहो दया भूतेष्व
पैशुनं ॥ ६ ॥ हर्षस्तुष्टिर्विस्मयश्च विनयः साधुवृत्तिता ॥ शांतिकर्मणि शुद्धिश्च शुभाबुद्धिर्विमोचनं ॥ ७ ॥ उपेक्षा ब्रह्मचर्यं च परित्यागश्च सर्वशः ॥ निर्ममत्वम
नाशीष्वमपरिस्तधर्मता ॥ ८ ॥ मुधादानं मुधायज्ञो मुधाधीतं मुधाव्रतं ॥ मुधा प्रतिग्रहश्चैव मुधा धर्मो मुधा तपः ॥ ९ ॥ एवं वृत्तास्तु ये केचि लोके स्मिन्सत्त्वसंश्र
याः ॥ ब्राह्मणा ब्रह्मयोनिस्थास्ते धीराः साधुदर्शिनः ॥ १० ॥ हित्वा सर्वाणि पापानि निःशोकास्तथ मानवाः ॥ दिवं प्राप्य तु ते धीराः कुर्वन्ते वै ततस्तनूः ॥ ११ ॥ ईशि
त्वं च वशित्वं च लघुत्वं मनसश्च ते ॥ विकुर्वन्ते महात्मानो देवास्त्रिदिवगा इव ॥ १२ ॥ ऊर्ध्वस्त्रोतस इत्येते देवा वै कारिकाः स्मृताः ॥ विकुर्वन्तः प्रकृत्या वै दिवं प्राप्ता
स्ततस्ततः ॥ १३ ॥ यद्यदिच्छंति तत्सर्वं भजन्ते विभजन्ति च ॥ इत्येतत्सात्त्विकं वृत्तं कथितं वो द्विजर्षभाः ॥ एतद्विज्ञाय लभते विधिवद्यद्यदिच्छति ॥ १४ ॥
र्मणि मुक्त्युपाये शुद्धिः आर्जवेन प्रवृत्तिः ॥ १५ ॥ उपेक्षा औदासीन्यं ॥ १६ ॥ १७ ॥ दानादीनां वैयर्थ्यं जानतो ये ब्रह्मयोनिस्थाः वेदकारणे ब्रह्मणि निष्ठावंतस्त एव साधुदर्शिनो नान्ये ॥ १८ ॥ पापानि कर्माणि राजसतामसा
नि तनूः शरीराणि कुर्वन्ते योगबलेनानेकशरीरस्त्रयारोभवन्ति ॥ १९ ॥ ईशित्वादिकं अणिमादीनामप्युपलक्षणं मनसः मनः विकुर्वन्ते अनेकाकारं कुर्वन्ति ननु निगृह्णंतीत्यर्थः ॥ २० ॥ ऊर्ध्वस्त्रोतस ऊर्ध्वगमनपराः प्र
कृत्या भोगजसंस्कारेण पुनर्भोगार्थं चिंत्य विकुर्वन्तः नानाकारेण परिणामयन्तः भजन्ते स्वयंप्राप्नुवन्ति विभजन्ति संकल्पितमन्येभ्योऽपि प्रयच्छन्ति सार्धः ॥ २१ ॥ २२ ॥